

KELIUOTIS JUOZAS

Gimė 1902 09 04 Jonišio vienkiemyje Rokiškio rajone, mirė 1983 03 25 Vilniuje.

Žurnalistas, redaktorius, rašytojas, vertėjas

Gimė gausioje valstiečių šeimoje. 1908-1910 m. mokėsi Rokiškio dvimetėje pradžios mokykloje, vėliau mokėsi privačiai, 1917-1918 m. Biržų, 1918-1921 m. Rokiškio, 1921-1923 m. Panevėžio gimnazijose. Studijavo 1923-1926 m. Lietuvos universitete Teologijos-filosofijos fakultete, įgijo filosofijos licenciato laipsnį, 1926-1929 m. Paryžiuje – Sorbonos universitete filosofiją, literatūrą, meną, sociologiją, Aukštojoje socialinėje mokykloje – žurnalistikos studijas.

Mokydamasis Rokiškio gimnazijoje, leido rankraštinių laikraštėlių „Mėnulis“, vėliau redagavo ateitininkų laikraštėlį „Bakūžės viltis“, Panevėžio gimnazijoje buvo ateitininkų laikraščio „Mūsų vairs“ redaktorius. Studijuodamas 1924-1926 m. redagavo žurnalą „Pavasaris“. 1925 m. redagavo Katalikų spaudos biuro leidinį. Grįžęs iš Paryžiaus, 1929 m. dirbo laikraščio „Rytas“ vyr. redaktoriumi. 1930 m. redagavo literatūros almanachą „Granitas“. Nuo 1931 m. pradėjo leisti moksleivių žurnalą „Ateities spinduliai“. 1931-1940 m. leido ir redagavo savaitinį iliustruotą kultūros žurnalą „Naujoji Romuva“. 1935-1937 m. VDU dėstė žurnalistiką. 1935 m. kovo mėn. surengė pirmąjį Lietuviškos kultūros kongresą. 1940 m. redagavo žurnalą „Kultūra“. 1941 m. birželio-spalio mėn. buvo Meno reikalų valdybos ir Meno reikalų departamento direktoriumi. 1941-1944 m. buvo VDU Žurnalistikos katedros vedėjas. 1943-1944 m. redagavo kultūros žurnalą „Kūryba“. 1944 m. redagavo pagrindinį žurnalą „Aušra“, buvo Maironio muziejaus direktoriumi, dirbo valstybinėje leidykloje. 1945 m. dėstė estetiką J. Tallat-Kelpšos muzikos mokykloje.

1945 m. suimtas ir iki 1947 m. kalintas Pečioros lageryje. Grįžęs į Lietuvą, 1947-1952 m. dirbo vertėju Grožinės literatūros leidyklose Vilniuje ir Kaune. 1952 m. vėl suimtas, iki 1956 m. kalėjo Solikamsko lageryje. Grįžęs 1956-1959 m. buvo leidinių „Pergalė“ ir „Literatūra ir menas“ bendradarbis. 1959-1962 m. dirbo Mokslų akademijos kalbos ir literatūros institute, 1963 m. Ateizmo muziejuje.

Aktyviai dalyvavo Rašytojų draugijos veikloje (nuo 1932 m., 1945 m. pašalintas), buvo Lietuvos žurnalistų sąjungos narys (nuo 1932 m.). Įkūrė „Naujosios romuvos“ bičiulių sąjungą, vėliau klubą.

Rašė įvairiuose leidiniuose literatūros, kultūros, filosofijos, estetikos klausimais. Pirmieji straipsniai pasirodė dar 1924 m., o pirmasis grožinės kūrybos bandymas buvo išspausdintas 1923 m. Išvertė H. Bazeno, A. Dodė, E. Jonesko, Ž. P. Sartro, Voltero ir kitų rašytojų kūrinių, išspausdino eilėraščių, atsiminimų. 1926 m. pasirodė jo redaguota knyga „Jaunam spaudos veikėjui“.

Pirmoji J. Keliuočio knyga „Visuomenės idealas“ pasirodė 1935 m., 1936 m. išleista „Šių dienų spaudos problemos“, 1940 m. pasirodė romanas „Svajonės ir siaubas“, 1986 m. atsiminimų knyga „Dangus nusidažo raudonai“, 1997 m. studijų ir straipsnių apie literatūrą ir meną knyga „Meno tragizmas“, 2000 m. „Žurnalistikos paskaitos“, 2003 m. „Mano autobiografija“.

Bendradarbiavo periodinėje spaudoje: „Ateities spinduliai“, „Ateitis“, XX amžius“, „Gairės“, „Granitas“, „Į laisvę“, „Krantai“, „Kultūros barai“, „Kūryba“, „Lietuvos aidas“, „Literatūra ir menas“, „Meno kultūra“, „Naujoji Romuva“, „Nemunas“, „Nepriklausoma Lietuva“, „Pavasaris“, „Pergalė“, „Rytas“, „Sargyba“, „Tautos akiračiai“, „Tėvynės balsas“, „Vilniaus balsas“, „Židinys“ ir kt.

Įamžinant J. Keliuočio atminimą, 2004 m. Rokiškio viešojoje bibliotekoje atidarytas Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras. 2006 m. VU Žurnalistikos institute atidaryta J. Keliuočio vardo auditorija. 2007 m. Rokiškio rajono savivaldybės viešajai bibliotekai suteiktas J. Keliuočio vardas, o J. ir A. Keliuočių palikimo studijų centras įsteigė literatūrinę J. Keliuočio premiją.

Knygos

Dangus nusidažo raudonai : pirmosios tremties memuarai "Laisvę praradus" / J. Keliuotis. - Čikaga : Į Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti, 1986. - 359 p. : portr.

Dangus nusidažo raudonai : pirmosios tremties memuarai "Laisvę praradus" / Juozas Keliuotis. - 2-oji laida. - Chicago (Ill.) : Į Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti, 1988. - 359 p. : portr.

Jaunam spaudos veikėjui / red. Juozas Keliuotis. - Kaunas : "Pavasario" leid., 1926. - 63 p. : portr.

Mano autobiografija : atsiminimai / Juozas Keliuotis ; dailininkas Alfonsas Žvilius. - Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2003. - 564,[4] p. : iliustr.

Meno tragizmas : studijos ir straipsniai apie literatūrą ir meną / Juozas Keliuotis ; [sudarė Rūta Jasionienė]. - Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjunga, 1997. - 575, [1] p. : portr.

Svajonės ir siaubas / Juozas Keliuotis. - Kaunas : Spaudos Fondas, 1940 (Kaunas : Spindulys). - 318 p.

Šių dienų spaudos problemos / J. Keliuotis. - Kaunas : Žaibo sp., 1936. - 133, [2] p.

Visuomeninis idealas : visuomeninės filosofijos metmenys / J. Keliuotis. - Kaunas : Naujosios Romuvos leidinys, 1935 ([Kaunas] : akc. "Spindulio" b-vės sp.). - 200 p.

Žurnalistikos paskaitos / Juozas Keliuotis ; [parengė Leonas Gudaitis]. - Kaunas : VDU l-kla, 2000 (Kaunas : Aušra). - 209, [1] p. : portr., faks.

Knygos apie J. Keliuotį

Brolių Juozo ir Alfonso Keliuočių kūrybinis palikimas : mokslinės konferencijos medžiaga / [Rokiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka ; sudarytoja Rita Viskaitienė]. - [Rokiškis : Rokiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka], 2002 ([Kaunas] : Mažoji poligrafija). - 76, [1] p. : portr

Juozas Keliuotis ir literatūros dinamikos problemos : mokslinės konferencijos, skirtos Juozo Keliuočio gimimo 100 metų jubiliejui ir įvykusios 2002 rugsėjo 24 dieną, medžiaga / [sudarytoja Aušra Jurgutienė]. - Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2003 (Vilnius : Spauda). - 245, [1] p.

Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras : informacinis leidinys / sudarė Rita Viskaitienė, Daiva Vilkickienė ; fotografai: Gintautas Dainys, Albinas Kuliešis, Kęstas Svėrys ; redaktorė Alicija Matiukienė. - [Ukmergė] : Valdo leidykla, 2007. - 8 p. : iliustr.

Juozo Keliuočio bibliografija

https://www.keliuociacentras.rvb.lt/saugykla/failai/seliu_kultura/Keliuotis.pdf